

تماشا خانه

اوحسادت آدم را بر می انگیزد!

منصور ضابطیان

● «شیرهای خان باباسلطنه» می‌تواند یک نمونه آموزشی مناسب برای حفظ ریتم باشد. متن و از آن مهم‌تر کارگردانی، در ترکیب درست کلام و حرکت و موسیقی، ریتم متناسبی را خلق می‌کنند که تماشاگر بی‌حاصله این روزهای تئاتر را نزدیک به دو ساعت روی صندلی‌های نه‌چندان راحت تئاتر شهرزاد، مشتاق و سرحال نگه می‌دارد. انگشتان افشین هاشمی انگار درست روی نبض تماشاجی است، چون دقیقاً در لحظه‌ای که آدم می‌خواهد سنگینی‌اش را از ستمی از بدن به سمت دیگر بینازد ناگهان چیزی از تصویر، بازی، نور یا موسیقی رو می‌کند که این حرکت ناشی از بی‌حوصلگی را به تعویق بیندازد. در کنار همه امتیازات نمایش، بازی حیرت‌انگیز کلاب آدینه را نمی‌توان به‌عنوان شاخص‌ترین ویژگی آن ننهادشت؛ بازی‌های آدینه در سینما چنان واقعی و برآمده از دل جامعه است که اتفاقاً دیدن‌ش در نقشی چنین پرتحرک برای کسانی که او را دوست دارند لذتی دوجندان به ارمغان می‌آورد. او پیش از این هم در تئاتر نقش‌هایی از این دست را ارائه داده بود، اما بی‌تردید می‌توان بازی در نقش سیاه نمایش «شیرهای خان‌باباسلطنه» را اوج مهارت کلاب آدینه در چنین نقش‌هایی دانست. توانایی او در به‌کارگیری هم‌زمان بدن و کلام و چالاکی‌اش در حرکت، غبطه‌برانگیز نیست. او حسادت آدم را برمی‌انگیزد!

روی خط خبر

۷ فیلم خارجی مرمت‌شده در جشنواره جهانی فیلم فجر اکران می‌شوند

● اسامی کشورها و فیلم‌هایی که در بخش «بازسازی کلاسیک‌ها»ی سی‌وششمین جشنواره جهانی فیلم فجر حضور دارند، اعلام شد. به گزارش ستاد خبری سی‌وششمین جشنواره جهانی فیلم فجر، بخش «بازسازی کلاسیک‌ها» از دو سال پیش آغاز شد و چون مورد استقبال قرار گرفت، در دوره‌های بعد نیز تکرار شد. این بخش به فیلم‌های کلاسیک و شناخته‌شده تاریخ سینما می‌پردازد که افتخارات جهانی نیز کسب کرده‌اند و پس از سال‌ها بازسازی شده‌اند. در دوره سی‌وششم جشنواره جهانی فیلم فجر، هفت فیلم مرمت‌شده از کشورهای ژاپن، فرانسه، روسیه، استرالیا، لهستان، چکسلواکی و یک فیلم محصول مشترک هنگ‌کنگ و تایوان به نمایش درمی‌آید. اسامی فیلم‌های این بخش به این شرح است: «نشانی از دن» ساخته کینگ هو، محصول مشترک هنگ‌کنگ و تایوان، «دروازه جهنم» ساخته نیتوسوکه کینوگاسا، محصول ژاپن، «ظهور و سقوط یک شرکت کوچک فیلم‌سازی» ساخته ژان لوک گدار، محصول فرانسه، «قاتل تزار» ساخته کارن شاه‌نظرف، محصول روسیه، «پیک نیک در هنگ‌کنگ راک» ساخته پیتر ویر، محصول استرالیا، «آدا هنوز شام نخورده» ساخته اولدریج سیمسکی، محصول چکسلواکی و «نسل» ساخته آندری وایدا، محصول لهستان. علاوه‌براین در بخش «بازسازی کلاسیک‌ها» چهار فیلم ایرانی «با ضامن آهو» ساخته پرویز کیمیایی، «اربعین» ساخته ناصر تقوایی، «امیرکبیر» اثر علی حاتمی و «بازمانده» به کارگردانی سیف‌الله داد اکران خواهند شد. آدرس سایت رسمی جشنواره Fajriff.com و پست الکترونیکی جشنواره Fajriff@Info.com است. سی‌وششمین جشنواره جهانی فیلم فجر ۱۹ تا ۲۷ آوریل ۲۰۱۸ (۳۰ فروردین تا هفت اردیبهشت ۱۳۹۷) به دبیری سیدرضا میرکریمی در تهران برگزار می‌شود.

بهناز شیربانی؛ عده زیادی از تغییرات مهم نظام‌نامه تازه اکران سینمای ایران صحبت می‌کنند؛ اینکه این نظام‌نامه می‌تواند بسیاری از مشکلاتی را که پیش از این در فرایند اکران فیلم‌ها وجود داشت، رفع کند. گرچه به نظر می‌رسد زمان تنظیم این نظام‌نامه می‌توانست پیش از این انجام شود، اما بخشی از این نظام‌نامه به اکران فیلم خارجی اختصاص داده شده است. قطعاً موضوع اکران فیلم‌های خارجی در سینماها اتفاق جدیدی نیست؛ اتفاقی که هرازچندگاه درباره چگونگی به‌اجرا گذاشتن آن صحبت می‌شود. امیرحسین علم‌الهدی، کارشناس سینما، درباره نظام‌نامه جدید اکران و توجه به اکران خارجی به «شرق» گفت: «خوشحالم که اکران فیلم خارجی مورد توجه دولت قرار گرفته است و این اتفاق قابل قدردانی است. هرچند ابهام‌هایی دارد که باید مرتفع شود».

او ادامه داد: «قرار بود بحث نمایش فیلم‌های خارجی با حیات طبیعی خودش وارد چرخه اکران شود، از نظر من بهتر است بدون دخالت دولت و از طریق دفاتر پخش و فعالان این حوزه فعالیت کند و خرید و فروش فیلم‌های خارجی بر اساس دستورالعمل کاملاً هوشمندانه انجام شود. اینکه فارابی از این چرخه حذف شود و این اتفاق عملاً در جایی مثل رسانه‌های تصویری اتفاق بیفتد، ابهام بزرگی است؛ چراکه فارابی چهار دهه است که خریدوفروش فیلم‌های خارجی را برعهده داشته است و در این زمینه شناخته شده است.» او ادامه داد: «اگر اکران فیلم‌های خارجی در ایران بخواهد حیات طبیعی خودش را داشته باشد، باید دولت خودش را از این اتفاق کنار بکشد و آن را به دفاتر پخش و تولیدکنندگان فیلم ایرانی بسپارد».

او در بخش دیگری از صحبت‌های خود گفت: «نکته دیگر در این نظام‌نامه این است که چرا تقسیم‌بندی ۶۰ به ۴۰ است؟ شاید بهتر بود این درصد بین سینمادارها و مؤسسه رسانه‌های تصویری به‌طور مساوی تقسیم می‌شد. به‌هرحال بیان این موضوع و پیگیری اکران فیلم‌های خارجی قابل تقدیر است، اما به نظر من سازوکار باید به‌گونه‌ای باشد که مخاطب حس کند در کنار فیلم‌های ایرانی می‌تواند فیلم خارجی را هم تماشا کند و اولویت قطعاً حمایت از تولید داخلی است. به نظر من باید متولیان این موضوع به این طرح نگاه

هوشمندانه‌ای داشته باشند و به‌درستی این بخش را تعریف کنند و ابهامات برطرف شود.» سال گذشته حسام‌الدین آشنا، در خلال برگزاری بخش بین‌الملل جشنواره فجر گفت: «اتخاذ و عملی‌کردن سیاست اکران فیلم خارجی مانند هر سیاست دیگری ابعاد و آثار متفاوتی دارد. این اقدام می‌تواند به افزایش گرایش مخاطبان سینما به این هنر و آشتی آنها با سینما منتهی شود، از حیث محتوا، ورود و اکران فیلم‌های خارجی نیز به توسعه و تنوع ژانرهای تولید فیلم در کشور کمک کند و از طریق افزایش کیفیت تولیدات داخلی نیز به رغبت بیشتر آنان به سینما یاری رساند. رفع انحصار اکران از دیگر فواید این سیاست است؛ اکران فیلم‌های خارجی نه‌تنها از طریق مقایسه‌شدن فیلم‌های استاندارد و باکیفیت جهانی با فیلم‌های ایرانی می‌تواند به تولید و توزیع و ارتقای سطح سواد بصری مخاطب کمک کند، بلکه می‌تواند باعث افزایش کیفیت تولیدات داخلی نیز بشود و تهیه‌کنندگان را به رعایت اصول کیفی فیلم‌سازی ملزم کند. درعین‌حال می‌توان با اکران رسمی فیلم‌های خارجی، سود حاصل از گردش مالی آن را در اقتصاد به جریان انداخت و از قاچاق فیلم از سوی قاچاقچیان جلوگیری کرد. درعین‌حال تجربه ورشکستگی سینما در دهه ۱۳۵۰، متعاقب ورود و اکران گسترده فیلم‌های

در پی تغییرات نظام‌نامه تازه اکران

ابهام در نمایش فیلم‌های خارجی در سینمای ایران

ارزان‌قیمت و بی‌کیفیت نشان می‌دهد که ملاحظاتی در این زمینه باید رعایت شود. محدودیت و کمبود سالن و اختصاص سالن‌های اندک به فیلم خارجی نیز یکی از تهدیدهای بالقوه است که برای رفع آن باید تمهیداتی اندیشید که مهم‌ترین آن، علاوه بر انتخاب مناسب و باکیفیت فیلم‌ها، افزایش تعداد سالن‌هاست. موضوع کی‌ایب‌ت نیز از مسائل جدی فیلم‌های خارجی است. پخش بدون پرداخت کی‌پایت می‌تواند تبعات حقوقی و اقتصادی و حتی سیاسی برای کشور داشته باشد. در صورت شکایت مالکان این فیلم‌ها به کنوانسیون «برن»، این کنوانسیون موظف است به رعایت حقوق اعضای خود عمل کرده و استیفای حق کند».

محمد اطیابی، مدیر پخش بین‌الملل فیلم‌های ایرانی، پیش از این درباره اکران فیلم‌های خارجی در سینمای ایران به «شرق» گفت: «قطعاً من از مدافعان سرسخت اکران فیلم‌های خارجی در سینماهای ایران هستم. بی‌تردید باید این اتفاق بیفتد، شاید این مثال واضح‌تر بتواند شرایط سینمای ما را بدون اکران فیلم‌های خارجی مشخص کند، اینکه در سال ۶۹ ویدئو همچنان ممنوع بود، اصلاً چنین چیزی ممکن است؟ ما نیازمند استفاده از ابزار جدید هستیم و این حق مردم است که فیلم‌ها در دنیا روز را در سینماها ببینند. این اتفاقی است

که نیاز به بازنگری دارد و باید با این رویکرد به آن نگاه شود که اساساً اکران این‌گونه فیلم‌ها فقط در اختیار نهادهای دولتی نباشد و بخش خصوصی در این حیطه وارد شود و در نهایت فیلم‌های روز سینمای دنیا که با ضابطه و محدودیت‌های کشور ما هم‌خوانی دارند، اکران شوند».

اما این طرح مخالفانی نیز دارد؛ رامین رحیمی، کارشناس سینما در نشست آسیب‌شناسی اکران فیلم‌ها که در خبرگزاری فارس برگزار شده بود، دراین‌باره گفت: «من خیلی به اکران خارجی اعتقاد ندارم. به چند دلیل؛ اولاً فیلمی که ما بتوانیم کامل و بدون ممیزی، در پوشش و دیالوگ‌ها و کلیت فیلم و با کیفیت صدای اصلی آن را نمایش دهیم، در سینماهایی جز پردیس تهران و یکی، دو سینما در شهرستان امکان ندارد. دوم اینکه ما امکان و اجازه اکران هم‌زمان با حتی با فاصله کوتاه را نداریم و معمولاً نسخه قاچاق فیلم‌ها به ایران می‌رسد. سوم اینکه ما باید راجع‌به نوع فیلم هم صحبت کنیم که فیلم آمریکایی و هالیوودی مدنظر است یا اروپایی یا هندی که هرکدام به‌غیر از مسائل فوق و تفاوت زبانی باید دوبله شود و آن هم باید بین‌المللی نیاز دارد و حتماً باید با پرداخت آل‌رایت برای ایران که در تحریم است، اتفاق بیفتد و در صورت توافق، باید مبالغ بالایی پرداخت شود که با وضعیت موجود برای بخش خصوصی سودآور نخواهد بود. مسئله دیگر تایمینگ این فیلم‌هاست که غالباً ۱۲۰ دقیقه است و با سانس‌های اکران ما هم‌خوانی ندارد. موضوع دیگر تمایز فرهنگی و تفاوت در نوع زیست، آموزش و تربیت، محیط رشد و گوناگونی فرهنگی با مخاطب عامه و اکثریت جامعه ایرانی و به‌ویژه مهم‌ترین ضریب سنی مخاطب است که بین ۱۴ تا ۲۲ سال، یعنی نوجوانان و جوانان دارد. همچنین مسائل ممیزی در تبلیغات و اطلاع‌رسانی و تهیه مواد تبلیغی این فیلم‌ها مورد بحث است، برای مثال اگر نمایش فیلم‌های هندی باشد که تماماً با موزیکال بوده یا با رقص و آواز همراه است و... صد البته مشکلات کمبود سالن‌های روبه‌تعطیلی و تراکم فیلم‌های در نوبت اکران داخلی هم مزید بر علت هستند».

با همه این توضیحات، باید دید سرانجام نمایش فیلم‌های خارجی در سینماهای ایران چه سمت و سویی خواهد داشت؟

مانند دانیال حکیمی، الهام پناه‌نژاد، رضا فیاضی، زهره مجابی، رویا میرعلمی، بهنام تشکر و محمد ابهری در این نمایش تلویزیونی بازی کرده‌اند.
– تله‌تئاتر «من که حرفی ندارم» به کارگردانی آشا حجربی و تهیه‌کنندگی علیرضا سبط‌احمدی ۱۰ فروردین روی آنتن می‌رود. در این کار بازیگرانی مانند نسیم ادبی، نورالدین جوادیان، داریوش موفق و پریسا مقتدی به ایفای نقش می‌پردازند.

– تله‌تئاتر «شایعه» به کارگردانی زنده‌داد داوود رشیدی، ۱۱ فروردین‌ماه پخش می‌شود. «شایعه» روایت ماجراجایی از دیدگاه چهار انسان مختلف است که تکرار ماجرا در نهایت منجر به بروز فاجعه می‌شود. این نمایش فضایی کم‌دیی دارد و از نوع کمدی‌های مدرن است. زنده‌باد رشیدی «شایعه» را با بازی ثریا قاسمی، سیروس ابراهیم‌زاده، شبنم فرشادجو، محمد طیب‌طاهر، نگین پارسا و داریوش موفق برای شبکه چهار سیما تولید کرده است.
– «جوان نازنین» به کارگردانی ستاره اسکندری ۱۲ فروردین روی آنتن شبکه چهار می‌رود. داستان «جوان نازنین» درباره پسر جوانی است که از مادرش که دچار فراموشی شده مراقبت می‌کند. علی سربابی و سهیلا رضوی در ایس مجموعه به ایفای نقش پرداخته‌اند.
– تئاتر تلویزیونی «درباروندگان» به کارگردانی محمد عاقبتی ۱۳ فروردین پخش می‌شود. داستان این نمایش درباره پسر ارشد خانواده‌ای است که به یک سفر دریایی برای کار می‌رود و باز نمی‌گردد و خانواده به جست‌وجوی پسر می‌روند.

سومین زندانی از سوی عوامل «اسرافیل» آزاد شد

شپ عبد نوروز را در کنار خانواده سپری کنند». او با پایان اکران فیلم سینمایی «اسرافیل» به کارگردانی آیدا پناهنده و تهیه‌کنندگی مستانه مهاجر، آزاد شدند. عوامل این فیلم سینمایی با همکاری مخاطبان آن در یک ماه گذشته، برای آزادی سه مادر زندانی که به دلیل جرایم مالی و غیرعمد در زندان هستند تلاش کردند. در این راستا، سومین زندانی، یکشنبه، ۲۸ اسفند، و در فاصله دو روز مانده تا آغاز سال جدید آزاد شد. مستانه مهاجر، تهیه‌کننده «اسرافیل»، دراین‌باره توضیح داد: «از آغاز اکران «اسرافیل» نیت کردیم که بخشی از عواید فروش فیلم را به آزادی‌سازی سه زندانی زن اختصاص دهیم. در این مسیر، وقتی ماجرا را با دوستان سینماگر و هنرمند مطرح می‌کردیم، با استقبال خوبی مواجه می‌شدیم. خداراشکر که با حضور آنها در کنار مخاطبان در اکران‌های مردمی، توانستیم سه مادر را که به دلیل بدهی مالی در زندان بودند آزاد کنیم تا فیلم هستند.

هنر

نگاه

درباره نمایش «چشم‌هایی که مال توست» کاری از بهاره رهنما

جادوگری که از نو متولد شد...

ایلیا آل‌خمیس

● «چشم‌هایی که مال توست» از زن می‌گوید و از عشق و از رنج؛ رنجی که مثل یوغی بر گردن ظریف زنان این سرزمین از دیرباز تاکنون آویخته شده است. نثری روان با طنزی تلخ و گزنده در درون که خود طغیانی است بر خشونت و سنگدلی مردانه این روزهای جهان... بانو بهاره رهنما مانند خیاگری، از عمیق‌ترین احساسات زنانه، روایتی امروزی از مفهوم عشق به‌مسئله‌رفته را داستان‌سرایی می‌کند و بحق که داستان‌سرایی یکی از خاستگاه‌های تئاتر است. بازیگر هنرمندی که در این قرن صنعتی و سرعت در اتفاقات که تنها مختص کشور ما نیست و جهان را فراگرفته، بنا دارد عشق گمشده را فریاد کند... تئاتر واژه‌ای یونانی به معنای به چیزی نگاه‌کردن است و بانو بهاره رهنما تماشاگر را خارج از زمان و جغرافیا به نگاه‌کردن واقعیتهی تلخ از زندگی امروز انسان و روح حساس و ظریف زنانه فرامی‌خواند. یکی از عناصر اصلی تئاتر شاید این باشد که انسان دوست دارد به اتفاقاتی که خارج از میل و اراده اوست تسلط داشته باشد و زن مونولوگ‌گویی نمایش نیز در چنین تلاشی است، با یادداشت‌ها و احساسات و زهره خوشی که مخاطب را به یاد احساسات درونی سیمون دوبووار و مارگریت دوراس می‌اندازد. با وجود آثار گوناگون نمایشی که این روزها، دارای ضعف؛ چه در محتوا و چه در فرم هستند و از غلامحسین سعادی، بهرام بیضایی و اکبر رادی که بگذریم، نمایش‌نویس مطرحی غیر از ایشان نداریم. هرچند تلاش داوود میرباقری، محمد رحمانیان و محمد چرمشیر چشمگیر است، اما بهاره رهنما در این نمایش‌نامه، به‌مثابه زن بازیگر هنرمند، نقطه عطفی بر حضور زنان در نمایش ایرانی، از آزاده رومی، خنیگار دوره ساسانی و گردیده تاکنون است. کوئی او نمایش را برای تربیت توده و شناکردن مردان جامعه با دردها و احساسات زنانه و شرایط بغرنج زن در جامعه و خانواده و منزلت اجتماعی زن در نظر گرفته است و در این دنیای خشونت علیه زنان احقاق حقوق زنان را دنبال می‌کند. هرچند مخاطبی که آثار بانو رهنما را دنبال می‌کند، محتوا و شکل اثر را واقع‌گرا می‌داند، اما اثر «چشم‌هایی که مال توست»، در مکتب مدرن با گستره متنوعی از سبک‌های نمایشی نوشته شده است که توضیح آن خارج از این مقال است، اما هر اثری عاری از نقص نیست و به نظر نگارنده، طراحی صحنه می‌توانست مانند تسلسل عشق در قصه، دایره‌وار طراحی شود و از آینه و سایه، در این چرخش روزهای تلخ زن استفاده کرد، اما بدون شک بعد از رابعه و اعصابی و فروغ، بانو بهاره رهنما نقطه عطفی بر حضور زن در جامعه ایران امروز است که تاریخ در آینده بیشتر درباره او خواهد گفت...

دریچه

تغییر در شیوه اکران فیلم‌های گروه هنر و تجربه»

کاهش اکران از ۴۵ روز به ۱۵ روز

● **گروه هنر**؛ شیوه اکران فیلم‌های گروه سینمایی «هنر و تجربه» در سال جدید تغییر می‌کند.به نقل از روابط‌عمومی گروه هنر و تجربه، «سینمای هنر و تجربه جهت افزایش بهره‌وری سالن‌های سینمایی خود با استفاده از نظرات فیلم‌سازان، مخاطبان و منتقدان سینمای ایران از اول سال ۱۳۹۷ نسبت به تغییر روش اکران فیلم‌ها در این گروه سینمایی اقدام خواهد کرد.بر اساس این تصمیم جدول برنامه نمایش فیلم‌ها از ۴۵ روز به ۱۵ روز تقلیل می‌یابد و فیلم‌های سینمایی و مستند که پیش‌بینی استقبال مخاطب از آنها بیشتر است به‌صورت ثابت در سینماهای کوروش، فرهنگ و باغ کتاب به نمایش درخواهند آمد و سایر فیلم‌ها با مخاطب محدودتر به‌صورت چرخشی در سینماهای موزه سینما، خانه هنرمندان و چارسو نمایش داده خواهند شد.در هر برنامه ۱۵ روز ادامه اکران فیلم‌ها با منظورنمودن تعداد مخاطبین بیشتر بر اساس روش جدید و بهره‌وری بالاتر خواهد بود. بدیهی است فیلم‌ها همچنان در طول زمان به مدت میانگین دو تا شش ماه به پهن سینماها نمایش خود را (با درنظرداشتن مزید استقبال حداقلی مخاطب) دنبال خواهند کرد.سینمای هنر و تجربه تلاش وافر دارد با رعایت رفتارشناسی مخاطب این نوع سینما شرایط جدیدی را برای استقبال بیشتر از فیلم‌های هنر و تجربه توسط مخاطبان مهیا سازد. در پایان متذکر می‌شود، سینمای خانه هنرمندان همچنان مرکز اصلی نمایش فیلم‌های مستند و کوتاه خواهد بود و امید داریم پردیس سینمایی باغ کتاب با وجود فضای فرهنگی و هنری پیرامون خود به مرور پدیرای همیشگی علاقه‌مندان سینمای مستند و کوتاه شود و بعد از تعطیلات عید نمایش فیلم‌های مستند و کوتاه در پردیس باغ کتاب آغاز خواهد شد».